

Oxelösund

Biblioteksplan för Oxelösunds kommun 2021–2023

Dokumenttyp Plan	Fastställd av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2020-12-09	Reviderat
Dokumentansvarig	Förvaring	Dnr KS.2020.104	
Dokumentinformation			

Datum
2020-11-03

Biblioteksplan för Oxelösunds kommun 2021–2023

Oxelösunds bibliotek är en del av allaktivitetshuset Koordinaten. Detta påverkar bibliotekets inriktning och verksamhet. Biblioteket är ett unikt samhällsrum där alla är välkomna. Uppdraget är att kombinera utvecklingen av digitala tjänster med det fysiska rummet och fysiska medier. Detta är en del av biblioteks attraktionskraft och framtid.

Biblioteket är en plattform för information, lärande, möten och kreativitet. Det kännetecknas av hög servicegrad och kompetens.

Faktorer i vår omvärld som påverkar biblioteksplanen under perioden:

Antalet äldre blir fler

De senaste årens migration har inneburit fler barn och unga samt fler studerande på SFI och Komvux

En snabb digital utveckling

En försämrad läs- och skrivförmåga hos unga

Demokratin sviktar i länder omkring oss

Vikten av att kunna kritisera källor ökar då antalet källor hela tiden ökar

Datum
2020-11-03

1. **Bibliotekets verksamhet styrs av demokratiska värderingar**

Biblioteket ska värna den grundlagsfästa yttrandefriheten och verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteket ska bidra till att minska den digitala klyftan. Verksamheten på Koordinaten är HBTQ-certifierad. Personal och besökare på Koordinaten ska bemötas lika oavsett kön, religion, etnicitet eller sexuell läggning.

2. **Värdskap, bemötande och delaktighet**

Alla besökare och invånare i Oxelösund ska känna att de är välkomna till biblioteket.

De ska ges lika möjligheter att ta del av bibliotekets tjänster.

Biblioteket ska vara bemannat under bibliotekets öppettider.

Bibliotekets personal ska vara serviceinriktad, professionell och tillmötesgående.

Mötet med besökaren ska stå i fokus.

Besökaren ska ges möjlighet att påverka och vara delaktig i biblioteksverksamhet.

Besökaren ska uppmuntras att lämna synpunkter på verksamheten, både skriftligt och muntligt. Synpunkterna ska tas emot, diarieföras, beaktas och besvaras.

3. **Barn och unga är prioriterade**

FN:s Barnkonvention och Unescos skolbiblioteksmanifest ska vara vägledande för barn- och ungdomsverksamheten. Barnkonventionen är lag och en handlingsplan för att implementera den på bibliotekets verksamheter ska vara på plats inför 2021.

Alla barn i Oxelösund ska känna sig välkomna, trygga och sedda på biblioteket.

Barn och ungdomar ska ges goda möjligheter till läsande. Biblioteket ska ägna stor omsorg åt att stimulera och väcka läslust hos barn och unga. Biblioteket ska ha ett aktivt samarbete kring böcker och läsning med förskolor och skolor.

Stor vikt ska läggas på att stödja och utveckla barn och ungas språkutveckling och kunskaps- och informationsinhämtning. Stor vikt skall också läggas vid att ge unga en möjlighet att lära sig att ta del av och kritisera olika typer av källor.

Barn och unga ska erbjudas kulturupplevelser för att stimulera fantasi, kreativitet och eget skapande.

Alla barn ska känna att de har möjlighet att påverka barn- och ungdomsverksamheten på biblioteket.

Biblioteket ska samverka med kommunal verksamhet, föreningar, studieförbund, företag och intresseorganisationer som arbetar med barn- och ungdomsfrågor.

Förskolan

I samverkan med förskolans personal och rektorer ska biblioteket stödja förskolans arbete med språk- och lässtimulans. Biblioteket kompletterar förskolans bestånd av barnböcker genom utskick av boklådor. Biblioteket erbjuder också sagostunder och kreativa verksamheter på förskolan samt bjuder in förskolan till både för att låna och för att delta i bibliotekets barnverksamhet, som tex utställningar. I samarbete med barnhälsovården plockar bibliotekets personal ihop bokrecept till förskolebarn, som föräldrarna får hämta på biblioteket.

Biblioteket samarbetar också med familjecentralen genom att ta emot föräldragrupper på biblioteket eller komma till familjecentralen och tala om böcker och läsning.

Datum
2020-11-03

4. **Skolbiblioteksverksamhet**

Unescos skolbiblioteksmanifest ska vara vägledande för skolbiblioteksverksamheten.

Biblioteket ska tillsammans med skolan arbeta aktivt för att stimulera barns och ungdomars läs- och skrivutveckling samt källkritiska tänkande. Skolbibliotekets verksamhet och bemanning bestäms gemensamt av skolans ledning och personal och bibliotekets personal. Verksamheten kan bestå av bokpresentationer, högläsning, skrivande, informationssökning och källkritik samt individuell handledning av lärare och elever. Bibliotekets personal kan också ge enskilda elever med läshinder tillgång till legimus, MTM's (myndigheten för tillgänglig media) tjänst för egen nedladdning av ljud- och e-böcker.

5. **Informationscentrum och mötesplats för alla**

Biblioteket ska erbjuda fri tillgång till information såväl fysisk som elektronisk.

Bibliotekets personal ska kunna visa, lotsa och hjälpa besökare att använda modern informationsteknik för kunskapsinhämtning och lärande samt kritiskt tänkande. Personal i informationen ska kunna biblioteks-, samhälls-, turist-, boknings- och fritidsfrågor, samt frågor kring kulturevenemang.

Konsumentinformation med en konsumentvägledare ska finnas på biblioteket. Den ska bedrivas uppsökande, förebyggande och informerande. Informationsmaterial i konsumentfrågor ska finnas i biblioteket samt digitalt via hemsidan. Personal vid informationen ska kunna hjälpa till med enklare konsumentfrågor.

De kommunala verksamheterna ska ges plats att i biblioteket kunna informera om sin verksamhet samt att när så önskas kunna möta kommunens invånare för information och möten.

Invånarna i Oxelösund ska på biblioteket kunna ta del av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens översikts- och detaljplaner.

Kommunala bolag och förvaltningar kan ha informationsutställningar på bibliotekstorget.

Oxelösunds föreningar och studieförbund ska ges möjlighet att informera om sin verksamhet samt ges utrymme att göra mindre utställningar om sin verksamhet.

6. **God tillgång till publika datorer**

På biblioteket ska det vara god tillgång till publika datorer som kan användas utan kostnad för den enskilde. För att minska den digitala klyftan bland människor skall personalen i informationen handleda i enklare digitala tjänster, vid behov ska besökare också kunna boka en bibliotekarie för att få hjälp. Bibliotekets datorer ska hålla hög kvalitet och de ska regelbundet underhållas för att erbjuda användarna bästa möjliga IT-kvalitet. Diskussioner ska föras med IT-avdelningen för att ge besökarna en uppdaterad tillgång till program.

Biblioteket ska erbjuda gratis Wi-Fi till besökarna.

7. **Bibliotekets medier**

Bibliotekets utbud av medier ska präglas av mångsidighet, aktualitet och kvalitet. Biblioteket ska särskilt främja läsning och värna om litteraturens ställning och intresset för kunskap och bildning.

Bibliotekets medier ska vara en inspirationskälla för lässtimulans, fantasi, upplevelser, kultur i alla dess former, information, utbildning och kunskap. Urvalet av medier ska ske i enlighet med demokratiska principer.

Lån av bibliotekets medier ska vara avgiftsfria oavsett publiceringsform, ingen skillnad görs mellan fysiska eller elektroniska lån. Däremot kan avgifter tas ut för porto, kopiering och andra liknande tjänster samt förseningsavgifter för lånade medier.

Biblioteket ska kunna erbjuda många olika typer av medier förutom den tryckta

Datum
2020-11-03

boken så som tidskrifter, e-böcker, och ljudböcker. I många fall ska den tryckta boken även finnas i Stor Stil, i lättläst utförande samt i pocket. Kurslitteratur för vuxenutbildning på grundskole-, gymnasie- och eftergymnasial nivå samt SFI-utbildning kan köpas in. Biblioteket ska hålla sig uppdaterad kring utbudet av nya medieformer och utifrån resurser och efterfrågan i möjligaste mån skaffa dem till biblioteket. Mediebeståndet ska vara aktuellt men även äldre medier med kvalitativt eller kulturellt värde skall ges utrymme. Utbudet ska till stor del styras av besökarnas behov och önskemål. Biblioteket ska även kunna tillhandahålla mindre efterfrågad litteratur.

8. **Bibliotekets tillgänglighet**

Biblioteket ska ha generösa öppettider anpassade till invånarnas behov. Lokalerna ska vara tillgängliga. Det ska vara lätt att hitta i biblioteket. Biblioteket ska ha en väl fungerande hemsida som gör biblioteket tillgängligt dygnet runt via Internet. Biblioteket ska bedriva uppsökande verksamhet för dem som av olika anledningar inte själva kan ta sig till biblioteket.

9. **Bibliotekets hemsida**

24 timmars - biblioteket är målet med bibliotekets hemsida; www.koordinaten.se På bibliotekets hemsida erbjuds många e-tjänster. Hemsidan ska vara lättillgänglig, lättöverskådlig, aktuell, informativ, användarvänlig och interaktiv. Det ska vara lätt för användaren att använda bibliotekets e-service som att reservera och låna om böcker, lämna inköpsförslag, söka i katalogen och beställa fjärrlån (lån från andra bibliotek). Via bibliotekets katalog kan man också hitta och ladda ner e-böcker och e-ljudböcker. Vill man nå dessa via sin mobil/surfplatta används istället appen biblio. På hemsidan finns filmtjänsten Viddla tillgänglig och biblioteket har sin egenproducerade podd litteraturväven. Hemsidan ska ha tilltalande layout och innehåll och ska syfta till att öka intresset för biblioteket och locka till läsning och läsoplevelser. Det löpande arbetet med hemsidan har hög prioritet och ingår i det dagliga arbetet. Bibliotekspersonal ska uppmuntra och visa biblioteksanvändaren hur man enkelt använder bibliotekets digitala tjänster. Tillgång till databaser och elektronisk media via hemsidan ska utgå från användarnas behov och önskningsar.

10. **Publika arrangemang**

Till främjande av kulturella upplevelser ska publika arrangemang genomföras. Evenemang kan göras tillsammans med Koordinatens verksamheter eller i samarbete med föreningar, intresseorganisationer, studieförbund, företag, engagerade personer eller andra kommunala verksamheter.

11. **Biblioteket och Folkhälsan**

Biblioteket tillhandahåller litteratur och information kring folkhälsofrågor. Biblioteket ska samverka med regionen, statliga myndigheter, vårdinrättningar, kommunala verksamheter, föreningar, studieförbund, intresseorganisationer och företag i folkhälsofrågor när tillfälle erbjuds.

Datum
2020-11-03

12. Släktforskning

Biblioteket ska erbjuda särskilda studieplatser för besökare som önskar släktforska samt litteratur och databaser i ämnet.

13. Lokalsamlingen

Till främjande för dokumentering och bevarande av Oxelösunds historia och nutid är det av största vikt att kommunens lokalsamling omsorgsfullt och noggrant vårdas och att nya medier och ny dokumentering om Oxelösund görs tillgänglig för invånarna.

För att öka tillgängligheten om Oxelösunds historia och kulturhistoria finns på Koordinatens hemsida "Det digitala Oxelösundsrummet". Ett text- och bildarkiv med artiklar, filmer, ljudinspelningar, lästips, Oxelösundsböcker i fulltext, mm. Oxelösunds lokala föreningar är länkade till "Oxelösundsrummet" t ex Hembygdsföreningen, skärgårdsmuseet, Järnvägsföreningen, Sjöfartsmuseet.

Det digitala Oxelösundsrummet ska kontinuerligt uppdateras och nytt material ska läggas upp på hemsidan för att bevara och förstärka intresset för Oxelösunds lokal- och kulturhistoria.

Oxelösunds bildarkiv med ca 20.000 bilder ingår i "Oxelösundsrummet".

14. Bibliotekets tjänster för äldre och för personer med funktionshinder

Äldre och personer med funktionshinder ska ges likvärdiga möjligheter att ta del av bibliotekets tjänster som övriga boende i Oxelösund.

Biblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att de ska kunna ta del av bibliotekets tjänster. Biblioteket ska erbjuda ett brett utbud av ljudböcker, fysiska och digitala. Biblioteket ska kontinuerligt utöka och bredda beståndet av ljudböcker, dels via inköp, dels via den för bibliotek kostnadsfria nedladdningstjänst som Myndigheten för tillgängliga media (MTM) erbjuder.

Biblioteket ska erbjuda "Boken Kommer" till personer som bor hemma men inte kan komma till biblioteket på grund av sjukdom eller fysisk funktionsnedsättning.

Bibliotekets lokaler ska vara handikappanpassade utifrån tillgänglighetsmålen för allmänna lokaler 2010.

Biblioteket ska aktivt verka för att hitta väl fungerande samarbetsformer med Vård- och omsorgsförvaltningen och dess brukare.

Synskadade ska ha tillgång till inläst litteratur och information.

Biblioteket ska ha ett brett och aktuellt bestånd av lättlästa medier.

Biblioteket ska ha regelbunden verksamhet på kommunens äldreboenden och erbjuda de boende att ta del av bibliotekets tjänster och medier.

Biblioteket ska aktivt samverka med föreningar, studieförbund, frivilligorganisationer, regionen och övriga kommunala verksamheter för att skapa goda förutsättningar för en god hälsa och en god livskvalitet för kommunens äldre invånare.

Datum
2020-11-03

15. **Bibliotekets tjänster för personer med läs- och skrivsvårigheter**

På biblioteket ska finnas anpassad litteratur för personer med läs- och skrivsvårigheter och inköp av lättläst litteratur ska prioriteras.

Bibliotekspersonal ska aktivt marknadsföra och informera om Myndigheten för tillgängliga media (MTM) nedladdningstjänst, legimus.

Personer med läs- och skrivsvårigheter ska erbjudas hjälp med litteratur- kunskaps- och informationsfrågor om så önskas.

Biblioteket ska aktivt medverka till att hitta samarbetsformer med skola och andra aktörer som verkar för att underlätta kunskapsinhämtning och läsupplevelser för personer med läs- och skrivsvårigheter.

16. **Biblioteket tjänster för invånare med utländsk bakgrund**

Biblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.

Biblioteket ska erbjuda information och litteratur på de nationella minoritetsspråken, på andra efterfrågade språk än de nationella minoritetsspråken och svenska samt på lättläst svenska. Detta görs via egna inköp av medier eller via lån från andra bibliotek och lånecentraler. Den digitala ljudbokstjänsten Världens Bibliotek med ljudböcker på ett stort antal språk ska marknadsföras av biblioteket.

Oxelösund har ett ansvar att köpa in egen litteratur på språk som finns i kommunen.

Oxelösund är del av det finska förvaltningsområdet och därför ska inköp av medier på finska prioriteras. Tryckt informationsmaterial ska finnas på finska.

Biblioteket ska samverka med kommunens SFI-utbildning.

Biblioteket ska vara en resurs för elever och lärare. Biblioteket ska ha ett brett och uppdaterat mediebestånd av kursböcker på gymnasie- och eftergymnasial nivå samt grundläggande högskolenivå.

17. **Det livslånga lärandet**

Biblioteket har en viktig roll som kunskapsförmedlare och för individens möjlighet att skaffa bildning, kunskaper och information.

Biblioteket ska vara ett redskap och en resurs för individens möjlighet till studier, fortbildning och utveckling.

Att som vuxen kunna studera och bo kvar i Oxelösund är av stor vikt för att höja kunskaps- och yrkeskompetensen bland kommunens invånare.

Biblioteket ska samverka med kommunens vuxenutbildning på grundskole- gymnasie-, och eftergymnasialnivå och vara en resurs för de studerande. Även här är det av vikt att biblioteket erbjuder kursböcker på gymnasie- och eftergymnasial nivå samt grundläggande högskolenivå. Biblioteket ska erbjuda visningar av biblioteket och bibliotekets mediebestånd ska påverkas av aktuella utbildningar. På biblioteket ska finnas studieplatser och datorer avsedda för studerande.

I biblioteket finns även Tysta rummet, ett rum där besökare ostört kan sitta och läsa utan prat, telefoner eller andra ljudkulisser. Besökare ska kunna "Boka en bibliotekarie" för att få hjälp med informationssökning.

18. **Samverkan med kommunens verksamheter**

Biblioteket ska samverka med kommunens verksamheter i barn- och ungdomsfrågor, utbildningsfrågor, vård- och omsorgsfrågor, miljö- och samhällsbyggnadsfrågor samt andra kommunala frågor

De kommunala verksamheterna ska känna sig välkomna att använda biblioteket för information och för möten med invånarna.

Datum
2020-11-03

19. Samverkan med föreningar, intresseorganisationer och studieförbund

Biblioteket ska alltid vara öppet för olika former av samarbete och samverkan kring frågor som rör Oxelösund och Oxelösunds invånare.

Föreningar, studieförbund och intresseorganisationer ska känna sig välkomna att använda biblioteket som plattform och mötesplats för att nå ut till Oxelösunds invånare.

Oxelösunds bibliotek ska vara en mötesplats och ett forum för möten mellan föreningar, folkbildning, andra organisationer och kommunens invånare.

20. Allaktivitetshuset Koordinaten

Biblioteket ska tillsammans med Koordinatens många verksamheter fortsätta att utveckla samarbetet för att ge Oxelösunds invånare ett allaktivitetshus som är en mötesplats för alla.

21. Miljö och hållbar utveckling

Information om miljöfrågor ska finnas tillgänglig på biblioteket. Dessa ska uppdateras och utvecklas i takt med forskning och samhällsdebatt. Biblioteket ska i samarbete med tex kommunala bolag och förvaltningar uppmärksamma miljöfrågor i samband med evenemang.

Bibliotekets personal ska på den egna arbetsplatsen aktivt bidra till att uppnå kommunens miljömål.